

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15027654	IES Agra de Leborís	A Laracha	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Xeografía e historia	1º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	21
4.2. Materiais e recursos didácticos	21
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	22
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	22
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	24
6. Medidas de atención á diversidade	25
7.1. Concreción dos elementos transversais	25
7.2. Actividades complementarias	26
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	27
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	28
9. Outros apartados	28

1. Introducción

Para elaborar a programación didáctica de 1º da ESO deberemos partir das popias coordinadas establecidas no curriculum oficial para facer a continuación as aportacións derivadas das particularidades do noso centro e do alumnado. O texto oficial do currículo da materia de Xeografía e Historia empeza afirmando que " a materia de Xeografía e Historia contribúe á percepción e á análise dunha realidade cada vez máis diversa e cambiante " para especificar a continuación " implica concibir a aprendizaxe do alumnado como unha invitación ao coñecemento de si mesmo e do mundo que o rodea, á participación e ao compromiso social" Estas directrices de carácter xeral para todo o ciclo da ESO deben empezar a desenvolverse nun curso tan importante como o de 1º dada a súa natureza "ponte" entre o ensino Primario e o Secundario. Deberíamos partir entón dos coñecementos, habilidades , e actitudes adquiridos polo alumnado no ciclo de Primaria para consolidalos por unha banda e para proxectalos cara aos seguintes cursos. Teremos entón ter moi presentes cales son os obxectivos xerais do Ensino Secundario, os específicos da materia de Xeografía e Historia e as competencias claves para deseñar o currículo de 1º. Trataremos, tal e como afirma o currículo oficial non " incorrer en enfoques exclusivamente academiscistas (...) promovendo unha perspectiva máis aberta e flexible (...) permitindo combinar a xeografía e a historia e por último, apostar por unha aprendizaxe sobre todo práctica, colaborativa, reflexiva e integradora tendo sempre presente a singularidade, as necesidades, de cada un dos nos alumnos e alumnas

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Buscar, seleccionar, tratar e organizar información sobre temas relevantes do presente e do pasado, usando criticamente fontes históricas e xeográficas, para adquirir coñecementos, elaborar e expresar contidos en varios formatos.	2-3		4	1-2		1		
OBX2 - Indagar, argumentar e elaborar produtos propios sobre problemas xeográficos, históricos e sociais que resulten relevantes na actualidade, desde o local ao global, para desenvolver un pensamento crítico, respectuoso coas diferenzas, que contribúa á construción da propia identidade e a enriquecer o acervo común.	1-2			2		1-3	3	3
OBX3 - Coñecer os principais desafíos aos que se enfrontaron distintas sociedades ao longo do tempo, identificando as causas e consecuencias dos cambios producidos e os problemas aos que se enfrontan na actualidade, mediante o desenvolvemento de proxectos de investigación e o uso de fontes fiables, para realizar propostas que contribúan ao desenvolvemento sustentable.			3-4-5		3	3-4	1	1
OBX4 - Identificar e analizar os elementos da paisaxe e a súa articulación en sistemas complexos naturais, rurais e urbanos, así como a súa evolución no tempo, interpretando as causas das transformacións e valorando o grao de equilibrio existente nos distintos ecosistemas, para promover a súa conservación, mellora e uso sustentable.					2	1-2-3-4	1	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Analizar de forma crítica formulacións históricas e xeográficas explicando a construción dos sistemas democráticos e os principios constitucionais que rexen a vida en comunidade, así como asumindo os deberes e dereitos propios do noso marco de convivencia, para promover a participación cidadá e a cohesión social.	5					1-2		1
OBX6 - Comprender os procesos xeográficos, históricos e culturais que conformaron a realidade multicultural na que vivimos, coñecendo e difundindo a historia e a cultura das minorías étnicas presentes no noso país, e valorando a achega dos movementos en defensa da igualdade e a inclusión, para reducir estereotipos, evitar calquera tipo de discriminación e violencia, e recoñecer a riqueza da diversidade.	5				3	1-2-3		1
OBX7 - Identificar os fundamentos que sosteñen as diversas identidades propias e as alleas, a través do coñecemento e posta en valor do patrimonio material e inmaterial que compartimos para conservar e respectar os sentimentos de pertenza, así como para favorecer procesos que contribúan á cohesión e solidariedade territorial no tocante aos valores do europeísmo e da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.		3			1	1-2-3		1
OBX8 - Tomar conciencia do papel dos ciclos demográficos, o ciclo vital, as formas de vida e as relacións interxeracionais e de dependencia na sociedade actual e a súa evolución ao longo do tempo, analizándoas de forma crítica, para promover alternativas saudables, sustentables, enriquecedoras e respectuosas coa dignidade humana e o compromiso coa sociedade e a contorna.			5	4	2-5	1-2-3		
OBX9 - Coñecer e valorar a importancia da seguridade integral cidadá na cultura de convivencia nacional e internacional, recoñecendo a contribución do Estado, as súas institucións e outras entidades sociais á cidadanía global, á paz, á cooperación internacional e ao desenvolvemento sustentable, para promover a consecución dun mundo máis seguro, solidario, sustentable e xusto.	2					1-2-3-4	1	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	As fontes para o estudo da Historia. A Arqueoloxía e Xeografía. O tempo e a cronoloxía históricas. Os eixes cronolóxicos e as etapas histórica	Analizar brevemente alguno de los fundamentos de los estudios históricos. Análise e clasificación das fontes históricas. Exemplos. Como se mide e representa o tempo/cronoloxía históricas	5	5	X		
2	A Prehistoria	Análise dos aspectos máis salientables da historia da Humanidade ata a aparición dos primeiros sistemas de escritura e das 1ª grandes civilizacións. As fontes para o estudo da Prehistoria. Análise dos restos materiais. Métodos da investigación prehistórica. A prehistoria en España e Galicia.(1 restos materiais e evolución social e cultural: megalitismo, cultura castrexa)	20	15	X		
3	Historia Antiga. Mesopotamia e o antigo Exipto	O nacemento dos 1º grandes Estados. Condicionantes xeográficos e materiais. Características principais políticas, económicas, sociais., culturais e artísticas. A loita polo control dos recursos: imperios, conquista e colonización. A sociedade escravistas. O papel da muller. O estudo da Antigüidade: as fontes históricas. A súa análise e conservación	10	10	X		
4	A Grecia Clásica	Elementos que definen o mundo clásico grego como un dos vectores fundamentais que caracterizan a civilización occidental. . O espacio xeográfico. A organización política (as polis) e social. O papel da muller. Sistemas de goberno. O nacemento da democracia ateniense. Elementos definidores da civilización e da cultura grega .A arte grega. A ciencia e a cultura. As guerras e a violencia: a loita polo territorio..	15	15	X		
5	Roma	A cultura romana nas súas diferentes manifestacións como continuadoras do legado grego para constituír a denominada civilización greco-romana. Evolución histórica desde a monarquía á desaparición do Imperio Romano. Elementos máis destacados da civilización romana. A relixión romana e o nacemento e difusión do Cristianismo no contexto da cultura-relixión xudía. A arte romana. A introdución da Península Ibérica dentro do mundo romano. A cultura hispano romana. O patrimonio material e a súa conservación	15	15		X	
6	Representación da Terra. Escala e linguaxe cartográfica	Os sistemas de análise xeográfica. A Cartografía e os sistemas de representación	5	5		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	Representación da Terra. Escala e linguaxe cartográfica	cartográfica. As imaxes satelizadas. Localización xeográfica: as coordenadas. A localización mediante as TICS	5	5		X	
7	O relevo terrestre	A formación do relevo. Formas máis importantes do relevo. O medio físico nos diferentes continentes. Europa, España e Galicia	10	10		X	
8	A Hidrosfera	A auga na natureza. Augas continentais e marítimas. A súa distribución no planeta. Os retos mediambientais. Impacto do cambio climático. As desigualdades no mundo actual: o acceso a auga potable	5	15			X
9	Tempo e clima. Os climas da Terra. O cambio climático	Os factores condicionantes e os elementos definidores. Os grandes conxuntos bioclimáticos As paisaxes naturais en Europa, España e Galicia. O cambio climático. Características e consecuencias	10	10			X
10	As paisaxes naturais no mundo, España e Galicia. O impacto humano sobre o medio natural	A Biodiversidade no mundo. As grandes paisaxes naturais. As ameazas dos ecosistemas. A riqueza e valor do patrimonio natural en España e Galicia	5	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	As fontes para o estudo da Historia. A Arqueoloxía e Xeografía. O tempo e a cronoloxía históricas. Os eixes cronolóxicos e as etapas histórica	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Identificar a natureza das distintas fontes históricas a través de exemplos. Elaborar un eixo cronolóxicos coas etapas históricas situándo nelas acontecementos datados	TI	100
CA2.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Identificar a natureza das distintas fontes históricas a través de exemplos. Elaborar un eixo cronolóxicos coas etapas histórica situándo nelas acontecementos datados		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información.
- Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico.
- As fontes históricas e arqueolóxicas como base para a construción do coñecemento histórico. Obxectos e artefactos como fonte para a historia e o legado material. O significado dos arquivos, bibliotecas e museos e do legado histórico e cultural como patrimonio colectivo.

UD	Título da UD	Duración
2	A Prehistoria	15

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Incorporar e utilizar adecuadamente termos, conceptos e acontecementos relacionados coa xeografía, a historia e outras disciplinas das ciencias sociais, a través de intervencións orais, textos escritos e outros produtos, mostrando formulacións orixinais e propostas creativas.	Explicar por escrito ou con intervencións orais, cun mínimo de coherencia gramatical e semántica, pequenos argumentos, ideas básicas, conceptos, feitos de natureza histórica /ou xeográfica,	PE	80
CA1.4 - Adquirir e construír coñecemento relevante do mundo actual e da historia, a través de procesos indutivos, da investigación e do traballo por proxectos, retos ou problemas, mediante a elaboración de produtos que reflictan a comprensión dos fenómenos e problemas abordados.	Desenvolver unha pequena investigación histórica sobre acontecementos ou sucesos presentes e pasados presentadas cun mínimo de coherencia gramatical e semántica usando a idea de causalidade		
CA1.5 - Identificar os principais problemas, retos e desafíos aos que se enfrontou a humanidade ao longo da historia, os cambios producidos, as súas causas e consecuencias, así como os que, na actualidade, debemos formular e resolver arredor dos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	Resumir e sintetizar de forma clara, coherente e ordenada os principais desafíos aos que se presentou a especie humana na prehistoria		
CA2.2 - Contrastar e argumentar sobre temas e acontecementos da Prehistoria e a Idade Antiga, localizando e analizando de forma crítica fontes primarias e secundarias como probas históricas.	Saber seleccionar e organizar información a partir de diferentes fontes en función dunha finalidade: explicar os cambios na evolución das sociedade depredadoras ás produtoras		
CA2.4 - Identificar e interpretar a conexión de España e Galicia cos grandes procesos históricos da época antiga, valorando o que supuxeron para a súa evolución e sinalando as achegas dos seus habitantes ao longo da historia.	Resumir e sintetizar de forma clara, coherente e ordenada en distintos tipos de textos os contidos referidos á historia de España e Galicia manexando correctamente o vocabulario xeral e especializado		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.6 - Identificar, interpretar e analizar os mecanismos que regularon a convivencia e a vida en común ao longo da historia, desde a orixe da sociedade ás distintas civilizacións que se foron sucedendo, sinalando os principais modelos de organización social, política, económica e relixiosa que se foron xestando.	Resumir e sintetizar de forma clara, coherente e ordenada en distintos tipos de textos os contidos tratados		
CA3.7 - Valorar, protexer e conservar o patrimonio artístico, histórico e cultural como fundamento da identidade colectiva local, autonómica, nacional, europea e universal, considerándoo un ben para o gozo recreativo e cultural e un recurso para o desenvolvemento dos pobos.	Identificar, analizar e explicar tres restos do patrimonio histórico e cultural español e outros 3 do galego da prehistoria		
CA1.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Elaborar esquemas (mapas mentais e conceptuais) de distintos tipos de textos ou dos contido que estudia representando xerarquicamente a estruturación das súas ideas.	TI	20
CA2.5 - Representar adecuadamente información histórica a través de diversas formas de representación gráfica, cartográfica e visual.	Elaborar/ empregar mapas, elaborar/usar imaxes, elaborar/usar materiais audiovisuais sobre os contidos que traballa		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais. - Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico. - As fontes históricas e arqueolóxicas como base para a construción do coñecemento histórico. Obxectos e artefactos como fonte para a historia e o legado material. O significado dos arquivos, bibliotecas e museos e do legado histórico e cultural como patrimonio colectivo. - Análise interdisciplinar da orixe do ser humano e do nacemento da sociedade. Grandes migracións humanas e o nacemento das primeiras culturas. - Complexidade social e nacemento da autoridade. Desigualdade social e disputa polo poder na Prehistoria e a Antigüidade. O caso galego desde a sociedade castrexa ao reino svevo. - O papel da relixión na organización social, a lexitimización do poder e a formación de identidades: politeísmo, monoteísmo e o xurdimento das grandes relixións. - A transformación humana do territorio e a distribución desigual dos recursos e do traballo. Evolución dos sistemas económicos, dos ciclos demográficos, dos modos de vida e dos modelos de organización social. A loita pola supervivencia e o status social na Prehistoria e na Antigüidade. - España e Galicia no tempo e a súa conexión cos grandes procesos da historia da humanidade. O legado histórico e o acervo cultural na formación das identidades colectivas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Significado e función das expresións artísticas e culturais nas distintas civilizacións. Diversidade e riqueza cultural. Respecto e conservación do patrimonio material e inmaterial. - Alteridade: respecto e aceptación «do outro». Comportamentos non discriminatorios e contrarios a calquera actitude diferenciadora e segregadora. - Igualdade de xénero. Manifestacións e condutas non sexistas. - Conservación e defensa do patrimonio histórico, artístico e cultural.

UD	Título da UD	Duración
3	Historia Antiga. Mesopotamia e o antigo Exipto	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Incorporar e utilizar adecuadamente termos, conceptos e acontecementos relacionados coa xeografía, a historia e outras disciplinas das ciencias sociais, a través de intervencións orais, textos escritos e outros produtos, mostrando formulacións orixinais e propostas creativas.	Explicar por escrito ou con intervencións orais, cun mínimo de coherencia gramatical e semántica, pequenos argumentos, ideas básicas, conceptos, feitos de natureza histórica /ou xeográfica,	PE	50
CA2.2 - Contrastar e argumentar sobre temas e acontecementos da Prehistoria e a Idade Antiga, localizando e analizando de forma crítica fontes primarias e secundarias como probas históricas.	Le., comprende e contextualiza textos relacionados coa historia de mesopotamia e Exipto		
CA2.6 - Identificar, interpretar e analizar os mecanismos que regularon a convivencia e a vida en común ao longo da historia, desde a orixe da sociedade ás distintas civilizacións que se foron sucedendo, sinalando os principais modelos de organización social, política, económica e relixiosa que se foron xestando.	Desenvolve as características básicas económicas, políticas, sociais e culturais do antigo Exipto		
CA2.7 - Situar o nacemento e desenvolvemento de distintas civilizacións e situalas no espazo e no tempo, integrando os elementos históricos, culturais, institucionais e relixiosos que as conformaron, explicando a realidade multicultural xerada ao longo do tempo e identificando as súas achegas máis relevantes á cultura universal.	Localiza nos mapas (xeográfico e político actual) a situación das civilizacións mesopotámicas e exipcia. Localiza no tempo histórico os acontecementos da historia de Mesopotamia e Exipto	TI	50
CA1.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Elaborar esquemas (mapas mentais e conceptuais) de distintos tipos de textos ou dos contido que estudia representando xerarquicamente a estruturación das súas ideas.		
CA2.5 - Representar adecuadamente información histórica a través de diversas formas de representación gráfica, cartográfica e visual.	Emprega e interpreta a información histórica a través de mapas, táboas, exies cronolóxicos		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.7 - Valorar, protexer e conservar o patrimonio artístico, histórico e cultural como fundamento da identidade colectiva local, autonómica, nacional, europea e universal, considerándoo un ben para o gozo recreativo e cultural e un recurso para o desenvolvemento dos pobos.	Valorar o legado cultural e artístico exipcio		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais. - Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico. - As fontes históricas e arqueolóxicas como base para a construción do coñecemento histórico. Obxectos e artefactos como fonte para a historia e o legado material. O significado dos arquivos, bibliotecas e museos e do legado histórico e cultural como patrimonio colectivo. - Análise interdisciplinar da orixe do ser humano e do nacemento da sociedade. Grandes migracións humanas e o nacemento das primeiras culturas. - Condicionantes xeográficos e interpretacións históricas do xurdimento das civilizacións. As grandes rutas comerciais e as estratexias polo control dos recursos: talasocracias e imperios, conquista e colonización. - Complexidade social e nacemento da autoridade. Desigualdade social e disputa polo poder na Prehistoria e a Antigüidade. O caso galego desde a sociedade castrexa ao reino suevo. - As persoas invisibilizadas da historia: mulleres, escravos e estranxeiros. Marxinación, segregación, control e submisión na historia da humanidade. Personaxes femininos na historia. A resistencia á opresión. - A organización política do ser humano e as formulacións estatais no mundo antigo: democracias, repúblicas, imperios e reinos. Evolución da teoría do poder. - O papel da relixión na organización social, a lexitimización do poder e a formación de identidades: politeísmo, monoteísmo e o xurdimento das grandes relixións. - A transformación humana do territorio e a distribución desigual dos recursos e do traballo. Evolución dos sistemas económicos, dos ciclos demográficos, dos modos de vida e dos modelos de organización social. A loita pola supervivencia e o status social na Prehistoria e na Antigüidade. - Interpretación do territorio e da paisaxe. A cidade e o mundo rural ao longo da historia: polis, urbes, cidades, vilas e aldeas. A pegada humana e a protección do patrimonio ambiental, histórico, artístico e cultural. - España e Galicia no tempo e a súa conexión cos grandes procesos da historia da humanidade. O legado histórico e o acervo cultural na formación das identidades colectivas. - Significado e función das expresións artísticas e culturais nas distintas civilizacións. Diversidade e riqueza cultural. Respecto e conservación do patrimonio material e inmaterial. - Alteridade: respecto e aceptación «do outro». Comportamentos non discriminatorios e contrarios a calquera actitude diferenciadora e segregadora. - Igualdade de xénero. Manifestacións e condutas non sexistas.

UD	Título da UD	Duración
4	A Grecia Clásica	15

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.8 - Contribuír á consecución dun mundo máis seguro, xusto, solidario e sustentable, a través da análise dos principais conflitos do presente e o recoñecemento das institucións do Estado, e das asociacións civís que garanten a seguridade integral e a convivencia social, así como dos compromisos internacionais do noso país en favor da paz, a seguridade, a cooperación, a sustentabilidade, os valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	Entende o papel clave de Grecia na conformación do sistema político democrático	PE	70
CA2.4 - Identificar e interpretar a conexión de España e Galicia cos grandes procesos históricos da época antiga, valorando o que supuxeron para a súa evolución e sinalando as achegas dos seus habitantes ao longo da historia.	Relacionar aspectos da cultura española e galega cos propios da cultura grega clásica. Examinar a aportación de 3 científicos gregos e de tres escritores		
CA2.8 - Relacionar as culturas e civilizacións que se desenvolveron ao longo da historia antiga, coas diversas identidades colectivas que se foron construíndo ata a actualidade, reflexionando sobre os múltiples significados que adoptan e as achegas de cada unha delas á cultura humana universal.	Examinar a importancia dos filósofos, dramaturgos, poetas e cinetíficos gregos á conformación da identidade cultural europea		
CA3.5 - Valorar a diversidade social e cultural, argumentando e intervindo en favor da inclusión, así como rexeitando e actuando en contra de calquera actitude ou comportamento discriminatorio baseado en estereotipos.	Comparar a organización social da Atenas clásica (grupos sociais predominantes) coa actual. Valorar o papel que enŷçon xugou a escravitude		
CA3.8 - Relacionar os cambios nos estilos de vida tradicional e contrastalos cos que son saudables e sustentables na contorna, a través de comportamentos respectuosos coa propia saúde, coa dos demais e cos outros seres vivos, tomando conciencia da importancia de promover o propio desenvolvemento persoal.	Relacionar tres aspectos da cultura actual (moda, ocio, viaxes) cos característicos do mundo grego.		
CA1.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Elaborar unha liña do tempo e situar os acontecementos máis importantes da historia da Grecia clásica	TI	30
CA2.5 - Representar adecuadamente información histórica a través de diversas formas de representación gráfica, cartográfica e visual.	Elaborar un mapa sobre a extensión xeográfica da cultura grega. Buscar fotos actuais dalgunhas das cidades gregas do Mediterráneo		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Mostrar actitudes pacíficas e respectuosas e asumir as normas como marco necesario para a convivencia, demostrando capacidade crítica e identificando e respondendo de maneira asertiva ante as situacións de inxustiza e desigualdade.	Deseñar e facer un debate que enfrente as posturas de Atenas e Esparta nas Guerras Médicas cunha actitude respectuosa coas opinións e puntos de vistas alleos		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais. - Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico. - As fontes históricas e arqueolóxicas como base para a construción do coñecemento histórico. Obxectos e artefactos como fonte para a historia e o legado material. O significado dos arquivos, bibliotecas e museos e do legado histórico e cultural como patrimonio colectivo. - Condicionantes xeográficos e interpretacións históricas do xurdimento das civilizacións. As grandes rutas comerciais e as estratexias polo control dos recursos: talasocracias e imperios, conquista e colonización. - Violencia e conflitos armados. O crecemento dos exércitos e a evolución do armamento desde os hoplitas. Os civís durante as guerras. - Complexidade social e nacemento da autoridade. Desigualdade social e disputa polo poder na Prehistoria e a Antigüidade. O caso galego desde a sociedade castrexa ao reino suevo. - As persoas invisibilizadas da historia: mulleres, escravos e estranxeiros. Marxinación, segregación, control e submisión na historia da humanidade. Personaxes femininos na historia. A resistencia á opresión. - A organización política do ser humano e as formulacións estatais no mundo antigo: democracias, repúblicas, imperios e reinos. Evolución da teoría do poder. - As raíces clásicas da cultura occidental. A construción das identidades culturais, da idea de Europa, e do eurocentrismo, a través do pensamento e da arte. A influencia das civilizacións xudía e islámica na cultura europea. - O papel da relixión na organización social, a lexitimización do poder e a formación de identidades: politeísmo, monoteísmo e o xurdimento das grandes relixións. - A transformación humana do territorio e a distribución desigual dos recursos e do traballo. Evolución dos sistemas económicos, dos ciclos demográficos, dos modos de vida e dos modelos de organización social. A loita pola supervivencia e o status social na Prehistoria e na Antigüidade. - Interpretación do territorio e da paisaxe. A cidade e o mundo rural ao longo da historia: polis, urbes, cidades, vilas e aldeas. A pegada humana e a protección do patrimonio ambiental, histórico, artístico e cultural. - España e Galicia no tempo e a súa conexión cos grandes procesos da historia da humanidade. O legado histórico e o acervo cultural na formación das identidades colectivas. - Significado e función das expresións artísticas e culturais nas distintas civilizacións. Diversidade e riqueza cultural. Respecto e conservación do patrimonio material e inmaterial. - Alteridade: respecto e aceptación «do outro». Comportamentos non discriminatorios e contrarios a calquera actitude diferenciadora e segregadora.

UD	Título da UD	Duración
5	Roma	15

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Argumentar de forma crítica sobre problemas de actualidade a través de coñecementos históricos, contrastando e valorando fontes diversas.	Analizar algúns artigos do ordenamento xurídico actual e comparalo coas establecidas no dereito romano sobre todo as normas do ámbito penal. Analizar as diferencias producidas na sociedade	PE	50
CA2.7 - Situar o nacemento e desenvolvemento de distintas civilizacións e situalas no espazo e no tempo, integrando os elementos históricos, culturais, institucionais e relixiosos que as conformaron, explicando a realidade multicultural xerada ao longo do tempo e identificando as súas achegas máis relevantes á cultura universal.	Analizar a extensión xeográfica do Imperio Romano ao longo dos séculos. Situar no mapa diferentes monumentos romanos europeos explicando a súa utilidade e comparándoos con construcións actuais		
CA3.6 - Argumentar e intervir sobre a igualdade real de homes e mulleres actuando en contra de calquera actitude e comportamento discriminatorio por razón de xénero.	Analizar o papel da muller en Roma a través de tres protagonistas.. Realizar a súas fichas biográficas		
CA3.7 - Valorar, protexer e conservar o patrimonio artístico, histórico e cultural como fundamento da identidade colectiva local, autonómica, nacional, europea e universal, considerándoo un ben para o gozo recreativo e cultural e un recurso para o desenvolvemento dos pobos.	Identificar, analizar e explicar tres monumentos romanos en España e Galicia situándoos correctamente nun mapa		
CA1.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Elaborar esquemas (mapas mentais e conceptuais) de distintos tipos de textos ou dos contido que estudia representando xerarquicamente a estruturación das súas ideas.	TI	50
CA1.4 - Adquirir e construír coñecemento relevante do mundo actual e da historia, a través de procesos indutivos, da investigación e do traballo por proxectos, retos ou problemas, mediante a elaboración de produtos que reflictan a comprensión dos fenómenos e problemas abordados.	Le na prensa noticias que poidan facer referencia ao legado do mundo romano na actualidade		
CA2.8 - Relacionar as culturas e civilizacións que se desenvolveron ao longo da historia antiga, coas diversas identidades colectivas que se foron construíndo ata a actualidade, reflexionando sobre os múltiples significados que adoptan e as achegas de cada unha delas á cultura humana universal.	Examinar as implicacións lingüísticas do latín como primer idioma común europeo. Examinar o mapa actual dos idiomas en Europa e a a súa relación co latín		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Elaborar xuízos argumentados, respectando as opinións dos demais e enriquecendo o acervo común no contexto do mundo actual, dos seus retos e conflitos, e desde unha perspectiva sistémica e global, a través da elaboración de xuízos propios, críticos e argumentados, e o respecto ás opinións dos demais.	Organizar un debate sobre o sistema de goberno republicano e o imperial explicando en que consistían e co o se organizaban, valorando cal podería axustarse máis aos sistemas democráticos actuais		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais. - Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico. - As fontes históricas e arqueolóxicas como base para a construción do coñecemento histórico. Obxectos e artefactos como fonte para a historia e o legado material. O significado dos arquivos, bibliotecas e museos e do legado histórico e cultural como patrimonio colectivo. - Condicionantes xeográficos e interpretacións históricas do xurdimento das civilizacións. As grandes rutas comerciais e as estratexias polo control dos recursos: talasocracias e imperios, conquista e colonización. - Violencia e conflitos armados. O crecemento dos exércitos e a evolución do armamento desde os hoplitas. Os civís durante as guerras. - Complexidade social e nacemento da autoridade. Desigualdade social e disputa polo poder na Prehistoria e a Antigüidade. O caso galego desde a sociedade castrexa ao reino suevo. - As persoas invisibilizadas da historia: mulleres, escravos e estranxeiros. Marxinación, segregación, control e submisión na historia da humanidade. Personaxes femininos na historia. A resistencia á opresión. - A organización política do ser humano e as formulacións estatais no mundo antigo: democracias, repúblicas, imperios e reinos. Evolución da teoría do poder. - As raíces clásicas da cultura occidental. A construción das identidades culturais, da idea de Europa, e do eurocentrismo, a través do pensamento e da arte. A influencia das civilizacións xudía e islámica na cultura europea. - O papel da relixión na organización social, a lexitimización do poder e a formación de identidades: politeísmo, monoteísmo e o xurdimento das grandes relixións. - A transformación humana do territorio e a distribución desigual dos recursos e do traballo. Evolución dos sistemas económicos, dos ciclos demográficos, dos modos de vida e dos modelos de organización social. A loita pola supervivencia e o status social na Prehistoria e na Antigüidade. - Interpretación do territorio e da paisaxe. A cidade e o mundo rural ao longo da historia: polis, urbes, cidades, vilas e aldeas. A pegada humana e a protección do patrimonio ambiental, histórico, artístico e cultural. - España e Galicia no tempo e a súa conexión cos grandes procesos da historia da humanidade. O legado histórico e o acervo cultural na formación das identidades colectivas. - Significado e función das expresións artísticas e culturais nas distintas civilizacións. Diversidade e riqueza cultural. Respecto e conservación do patrimonio material e inmaterial. - Conservación e defensa do patrimonio histórico, artístico e cultural.

UD	Título da UD	Duración
6	Representación da Terra. Escala e linguaxe cartográfica	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Incorporar e utilizar adecuadamente termos, conceptos e acontecementos relacionados coa xeografía, a historia e outras disciplinas das ciencias sociais, a través de intervencións orais, textos escritos e outros produtos, mostrando formulacións orixinais e propostas creativas.	Explicar a a través de 1 exmplo a importancia dos novos métodos de localización xeográfica	PE	20
CA1.4 - Adquirir e construír coñecemento relevante do mundo actual e da historia, a través de procesos indutivos, da investigación e do traballo por proxectos, retos ou problemas, mediante a elaboración de produtos que reflectan a comprensión dos fenómenos e problemas abordados.	Facer una pequena investigación sobre un itinerario xeográfico explicando as características físicas dalgún dos lugares	TI	80
CA1.6 - Representar adecuadamente información xeográfica a través de diversas formas de representación gráfica, cartográfica e visual.	Realizar mapas topográficos e interpretalos		
CA2.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Situar sobre un mapa físico a rede xeográfica. ÑLocalizar puntos usando as corrdenadas xeográficas		
CA3.3 - Argumentar a necesidade de accións de defensa, protección, conservación e mellora da contorna natural, rural e urbano a través de propostas e iniciativas que reflectan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade e da repartición xusta e solidaria dos recursos.	Realiza unha exposición oral dalgunha intervencion en defensa da contorna		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais. - Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico. - Conciencia ambiental. Respecto, protección e coidado dos seres vivos e do planeta.

UD	Título da UD	Duración
7	O relevo terrestre	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Incorporar e utilizar adecuadamente termos, conceptos e acontecementos relacionados coa xeografía, a historia e outras disciplinas das ciencias sociais, a través de intervencións orais, textos escritos e outros produtos, mostrando formulacións orixinais e propostas creativas.	Explicar por escrito ou con intervencións orais, cun mínimo de coherencia gramatical e semántica, pequenos argumentos, ideas básicas, conceptos, feitos de natureza histórica /ou xeográfica,	PE	65
CA1.6 - Representar adecuadamente información xeográfica a través de diversas formas de representación gráfica, cartográfica e visual.	Localiza en mapsa mudos diferentes unidades do relevo terrestre do mundo, Europa, España e Galicia		
CA3.1 - Identificar, valorar e mostrar interese polos principais problemas que lle afectan á sociedade, adoptando unha posición crítica e proactiva cara a eles.	Analizar dosu exemplos na súa contorna do impacto sobre o relevo das actividades humanas: explotacións mineiras, enerxéticas....		
CA2.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Elaborar esquemas (mapas mentais e conceptuais) de distintos tipos de textos ou dos contido que estudia representando xerarquicamente a estruturación das súas ideas.	TI	35
CA3.3 - Argumentar a necesidade de accións de defensa, protección, conservación e mellora da contorna natural, rural e urbano a través de propostas e iniciativas que reflectan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade e da repartición xusta e solidaria dos recursos.	Recabar información sobre grupos ecoloxistas sobre as accións en defensa do medio natural . Medir a súa aplicación na súa contorna		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais. - Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico. - Conciencia ambiental. Respecto, protección e coidado dos seres vivos e do planeta.

UD	Título da UD	Duración
8	A Hidrosfera	15

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Identificar, valorar e mostrar interese polos principais problemas que lle afectan á sociedade, adoptando unha posición crítica e proactiva cara a eles.	Analizar 3 problemas sobre a xestión da auga potable no planeta	PE	50
CA1.3 - Incorporar e utilizar adecuadamente termos, conceptos e acontecementos relacionados coa xeografía, a historia e outras disciplinas das ciencias sociais, a través de intervencións orais, textos escritos e outros produtos, mostrando formulacións orixinais e propostas creativas.	Explicar por escrito ou con intervencións orais, cun mínimo de coherencia gramatical e semántica, as características máis importantes dos recursos hídricos no planeta		
CA1.6 - Representar adecuadamente información xeográfica a través de diversas formas de representación gráfica, cartográfica e visual.	Representar nun mapa os principais mares e ríos dos diferentes continentes	TI	50
CA2.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Elaborar esquemas (mapas mentais e conceptuais) de distintos tipos de textos ou dos contido que estudia representando xerarquicamente a estruturación das súas ideas.		
CA3.1 - Identificar, valorar e mostrar interese polos principais problemas que lle afectan á sociedade, adoptando unha posición crítica e proactiva cara a eles.	Analiza as repercusións do cambio climático na xestión dos recursos hídricos, os seus usos e limitacións na súa contorna		
CA3.2 - Elaborar xuízos argumentados, respectando as opinións dos demais e enriquecendo o acervo común no contexto do mundo actual, dos seus retos e conflitos, e desde unha perspectiva sistémica e global, a través da elaboración de xuízos propios, críticos e argumentados, e o respecto ás opinións dos demais.	Organizar un debate sobre a xestión da augas residuais		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Biodiversidade. Dinámicas e ameazas dos ecosistemas planetarios. Formas e procesos de modificación da superficie terrestre. A influencia humana na alteración dos ecosistemas no pasado e na actualidade. Conservación e mellora da contorna local e global. Riqueza e valor patrimonial de España e Galicia. - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais.

Contidos
- Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico.
- Conciencia ambiental. Respecto, protección e coidado dos seres vivos e do planeta.

UD	Título da UD	Duración
9	Tempo e clima. Os climas da Terra. O cambio climático	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Identificar, valorar e mostrar interese polos principais problemas que lle afectan á sociedade, adoptando unha posición crítica e proactiva cara a eles.	Examinar as causas do cambio climático e tres das súas principais consecuencias		
CA1.8 - Contribuír á consecución dun mundo máis seguro, xusto, solidario e sustentable, a través da análise dos principais conflitos do presente e o recoñecemento das institucións do Estado, e das asociacións civís que garanten a seguridade integral e a convivencia social, así como dos compromisos internacionais do noso país en favor da paz, a seguridade, a cooperación, a sustentabilidade, os valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	Relacionar e analizar 5, 6 ,medidas que se poden adoptar para reducir a pegada humana e o cambio climático	PE	50
CA3.3 - Argumentar a necesidade de accións de defensa, protección, conservación e mellora da contorna natural, rural e urbano a través de propostas e iniciativas que reflectan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade e da repartición xusta e solidaria dos recursos.	Organizar unha campaña no centro para explicar as funestas consecuencias de determinadas actividades que realizamos en relación ao cambio climático		
CA1.6 - Representar adecuadamente información xeográfica a través de diversas formas de representación gráfica, cartográfica e visual.	Realización e comentario de climogramas		
CA1.7 - Interpretar a contorna desde unha perspectiva sistémica e integradora, a través do concepto de paisaxe, identificando os seus principais elementos e as interrelacións existentes.	Análise das características do clima e da paisaxe atlántica a través dos elementos da súa contorna		
CA2.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Elabora esquemas (mapas mentais e conceptuais) de distintos tipos de textos ou dos contido queestudia representando xerarquicamente a estruturación das súas ideas.	TI	50
CA3.1 - Identificar, valorar e mostrar interese polos principais problemas que lle afectan á sociedade, adoptando unha posición crítica e proactiva cara a eles.	Organizar un debate sobre o futuro do planeta ante os retos medioambientais aos que se enfrenta		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Emerxencia climática: elementos e factores que condicionan o clima e o impacto das actividades humanas. Métodos de recollida de datos meteorolóxicos e interpretación de gráficos. Riscos e catástrofes climáticas no presente, no pasado e no futuro. Vulnerabilidade, prevención e resiliencia da poboación ante as catástrofes naturais e os efectos do cambio climático. - Biodiversidade. Dinámicas e ameazas dos ecosistemas planetarios. Formas e procesos de modificación da superficie terrestre. A influencia humana na alteración dos ecosistemas no pasado e na actualidade. Conservación e mellora da contorna local e global. Riqueza e valor patrimonial de España e Galicia. - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais. - Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. A visión dos dilemas do mundo actual, punto de partida para o pensamento crítico e o desenvolvemento de xuízos propios. - Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico. - Conciencia ambiental. Respecto, protección e coidado dos seres vivos e do planeta.

UD	Título da UD	Duración
10	As paisaxes naturais no mundo, España e Galicia. O impacto humano sobre o medio natural	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Representar adecuadamente información xeográfica a través de diversas formas de representación gráfica, cartográfica e visual.	Manexar mapas (mapas físicos convencionais, google maps...) interpretalos e situar neles lugares (accidentes, paisaxes) xeográficos. Saber identificar os mapas topográficos	PE	70
CA1.7 - Interpretar a contorna desde unha perspectiva sistémica e integradora, a través do concepto de paisaxe, identificando os seus principais elementos e as interrelacións existentes.	Buscar información e facer unha exposición sobre algunhas das paisaxes naturais protexidas en Galicia e España		
CA3.1 - Identificar, valorar e mostrar interese polos principais problemas que lle afectan á sociedade, adoptando unha posición crítica e proactiva cara a eles.	Analizar algún problema relacionado coa conservación das paisaxes naturais (calentamiento global, incendios forestais, desertificación...)		
CA3.3 - Argumentar a necesidade de accións de defensa, protección, conservación e mellora da contorna natural, rural e urbano a través de propostas e iniciativas que reflectan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade e da repartición xusta e solidaria dos recursos.	Identificar accións, medidas, individuais, colectivas, públicas e privadas que sirvan para conservar o medio natural		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Identificar, valorar e mostrar interese polos principais problemas que lle afectan á sociedade, adoptando unha posición crítica e proactiva cara a eles.	Analizar algún problema relacionado coa conservación das paisaxes naturais (calentamiento global, incendios forestais, desertificación...)		
CA1.8 - Contribuír á consecución dun mundo máis seguro, xusto, solidario e sustentable, a través da análise dos principais conflitos do presente e o recoñecemento das institucións do Estado, e das asociacións civís que garanten a seguridade integral e a convivencia social, así como dos compromisos internacionais do noso país en favor da paz, a seguridade, a cooperación, a sustentabilidade, os valores democráticos e os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.	Enumerar e analizar algún dos obxectivos do Desenvolvemento Sustentable realcionados coa conservación do medio natural	TI	30
CA2.1 - Elaborar, expresar e presentar contidos propios en forma de esquemas, táboas informativas e outros tipos de formato mediante o desenvolvemento de estratexias de procura, selección e tratamento de información relativas a procesos e acontecementos relevantes do presente e do pasado.	Elaborar esquemas conceptuais simples (mapas conceptuais e/ou mentais) con diferente información recollida de diversas fontes (profesor, libro de texto, internet)		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Localización espacial: representación do espazo, orientación e escalas. Utilización de recursos dixitais e interpretación e elaboración de mapas, esquemas, imaxes e representacións gráficas. Tecnoloxías da información xeográfica (TIX). - Biodiversidade. Dinámicas e ameazas dos ecosistemas planetarios. Formas e procesos de modificación da superficie terrestre. A influencia humana na alteración dos ecosistemas no pasado e na actualidade. Conservación e mellora da contorna local e global. Riqueza e valor patrimonial de España e Galicia. - Tecnoloxías da información. Manexo e utilización de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais. Procura, tratamento da información e elaboración de coñecemento. Uso seguro das redes de comunicación. Lectura crítica de información. - Sociedade do coñecemento. Introducción aos obxectivos e estratexias das Ciencias Sociais e ao uso dos seus procedementos, termos e conceptos. Uso de plataformas dixitais. - Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. A visión dos dilemas do mundo actual, punto de partida para o pensamento crítico e o desenvolvemento de xuízos propios. - Métodos básicos de investigación para a construción do coñecemento da Xeografía e a Historia. Metodoloxías do pensamento xeográfico e do pensamento histórico. - Conciencia ambiental. Respecto, protección e coidado dos seres vivos e do planeta. - Seguridade viaria e mobilidade segura, saudable e sustentable. O espazo público.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía didáctica empregada para desenvolver esta materia debe favorecer o traballo individual e en grupo, o pensamento autónomo, crítico e rigoroso, o uso de técnicas e hábitos de investigación, a capacidade do alumnado de aprender por si mesmo e a transferencia e a aplicación do aprendido. Ademais, preténdese exercitar ao alumnado nos procedementos habituais do xeógrafo e do historiador: natureza, tipoloxía e importancia das distintas clases de fontes

Tanto na ensinanza da Historia como na da Xeografía, e en función dos contidos a tratar, convén empregar distintas estratexias metodolóxicas. A exposición do profesor/a será necesaria, sobre todo, ao tratar contidos conceptuais de maior complexidade porque lle permitirá ó alumnado un mellor acceso a eles. Para outros contidos, as estratexias de descubrimento ou de indagación, mediante materiais que se lle proporcionen, tamén serán necesarias porque o alumnado, ao indagar en diversas fontes, constrúen o seu propio coñecemento en lugar de recibir a información xa elaborada.

O plan de traballo dunha clase variará segundo os temas a tratar:

- Para a ensinanza de parcelas máis antigas que é difícil que o alumnado se sitúe, ou para aspectos da Historia e/ou da Xeografía que, polo seu afastamento espazo-temporal, non teñen unha repercusión recoñecible no contorno, sería:

¿ A presentación dos problemas por parte do profesor/a.

¿ A consideración conxunta profesorado-alumnado das distintas alternativas posibles de interpretación.

¿ Acordo sobre a natureza e sobre as causas do proceso histórico e/ou xeográfico en cuestión.

¿ A ilustración e comprobación das conclusións con exemplos concretos, sempre que sexan procesos xerais.

- Para abordar os aspectos relacionados co mundo actual e para o estudo de aspectos da historia máis próxima, a vía sería partir do concreto para chegar ao abstracto e, apoiándose en datos do contorno próximo, inducir a curiosidade de por que é así e ir relacionando a historia local cos seus condicionantes externos para intentar alcanzar unha comprensión de estruturas e de procesos máis amplos, pois non se pode entender o medio no que se desenvolve o alumnado desconectado das súas referencias máis xerais.

- A primeira das actividades de cada unha das Unidades Didácticas actuará de ámbito motivador para o tema das mesmas e para que o alumnado manifieste as súas opinións e sexan conscientes do que coñecen e do que descoñecen. Así o profesor/a estará en condicións de axustar a proposta de actividades, incorporando as conclusións desta primeira sesión. A presentación pode ser distinta en cada caso: enquisa, visualización dun fragmento dun vídeo, observación de gráficos, comparación de debuxos, pinturas, fotografías, etc

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
LIBRO DE TEXTO
MATERIAL AUDIOVISUAL: fragmentos de vídeos, filmes e documentais, adaptados aos contidos tratados. Empregaremos aplicacións interactiva para introducir reflexións, preguntas, comenatrios (edpuzzle, h5p)
ELABORACIÓN DE VÍDEOS. Poderemos empregar a técnica do CROMA para introducir fondos aos textos e comenatrios realizados polo alumnado
VISITAS: A monumentos e museos. Levaremos guións e fichas para analizar diferentes aspectos do contidos desas visitas
REALIZACIÓN DE MAPAS MENTAIS E MAPAS CONCEPTUAIS empregando diferentes aplicacións
REALIZACIÓN DE DISTINTOS PROGRAMA E APLICACIÓN PARA A REALIZACIÓN DE PRESENTACIÓNS, INFOGRAFÍAS. MURAI INTERACTIVOS (CANVA, POWTOON, GENEALLY
REALIZACIÓN DE CUESTIONARIOS. Empregando aplicacións do tipo Quizziz ou Kahhot
REALIZACIÓN DE MATERIAIS EN FORMATO WEBINAR, BLOGS DE AULA,, PODCAST

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

AVALIACIÓN INICIAL

Data prevista de realización: Nos primeiros días de clase (normalmente ao longo da 1ª semana do curso)

Tipo de proba: escrita, con preguntas e respostas, confección de mapas, comentario de imaxes e gráficos,

A AVALIACIÓN INICIAL CONSISTIRÁ :

- Nunha proba escrita, na que se intentará obter unha información inicial non tanto sobre os coñecementos que o alumno poda ter, senón máis ben sobre o seu nivel de comprensión (a través dos enunciados do cuestionario), a ortografía, a claridade expositiva,
- Lectura e análise dun texto sobre algún aspecto da materia: con el poderemos apreciar o nivel de lectura, e a comprensión do mesmo.

MODELO DE PROBA INICIAL

a.-Parte teórica:

- 1.-Definición de conceptos xeográficos e históricos, feitos e personaxes históricos.
- 2.-Desenvolver cuestións concretas sobre un tema.
- 3.-Preguntas de opción múltiple.

b.-Parte práctica:

- 1.-Localizar nos mapas as principais culturas da antigüidade e os diferentes aspectos xeográficos: físicos, políticos e temáticos.
- 2.-Elaborar e/ou comentar gráficos, series estatísticas e resolver problemas xeográficos.
- 3.-Ordenar e interpretar un eixe cronolóxico

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	5	20	10	15	15	5	10	5	10	5
Proba escrita	0	80	50	70	50	20	65	50	50	70
Táboa de indicadores	100	20	50	30	50	80	35	50	50	30

Unidade didáctica	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	100
Proba escrita	58
Táboa de indicadores	42

Criterios de cualificación:

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- A avaliación será continua (información permanente), formativa e orientadora. Detectamos dificultades e aplicamos medidas de adaptación e reforzo ao longo de todo o proceso de aprendizaxe
- Ao longo do curso existirán tres sesións de avaliación. Haberá unha sesión de avaliación final ordinaria a finais de xuño.
- Empregaremos diferentes instrumentos para medir, valorar e analizar a evolución do alumnado

Probas escritas: moi importantes á hora de medir a adquisición de conceptos e procedementos.

Observación directa do alumnado na aula: resulta fundamental dado o carácter continuo da avaliación, principalmente para valorar a adquisición de procedementos e actitudes

Actividades escritas: Valoraranse todas aquelas actividades realizadas en papel ou soporte informático que traballe o alumno na aula e na casa. Poden ser individuais ou grupais, así como obrigatorias ou voluntarias.

Revisión do caderno de clase: con especial atención á realización das tarefas e á corrección dos erros en clase, valorando igualmente a orde e a correcta presentación.

Participación na aula, tanto con preguntas como aportando información e puntos de vista propios. O traballo na aula, tanto en actividades dirixidas como nas actividades voluntarias.

Exposicións orais

MODELO DE PROBA

As probas que deberán facer os alumnos e alumnas contarán cunha diversidade e variedade de preguntas para valorar diferentes capacidades de comprensión, redacción, explicación e desenvolvemento de conceptos, temas e ideas. Deberá quedar claro que non será o único procedementos para valorar as capacidades e certas competencias do alumnado

- Definición breve de conceptos e ideas.
- Relación entre conceptos diversos
- Identificación e comentario sobre a trascendencia de personaxes históricos
- Realización, análise e comentario, máis ou menos guiado segundo o nivel do grupo e do alumnado, de textos, gráficos e imaxes históricas e xeográficas
- Elaboración e comentario de mapas físicos, políticos e temáticos.
- Desenvolvemento dun tema concreto.

Poderase tamén optar pola realización de probas de carácter oral para valorar a capacidade discursiva oral do alumnado

PROCEDEMENTOS E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

• Como instrumentos de avaliación teránse en conta a realización dunhas probas escritas e a valoración dunha táboa de indicadores

• Probas escritas: a media das notas dos exames suporá o 70% da nota de cada avaliación. Serán o instrumento de avaliación básico e principal da materia. A probas escritas puntuaranse nunha escala de 1 a 10 e consistirán na contestación dunha serie de preguntas de diverso formato,. Sempre se especificará o valor de cada pregunta, entendendo que se está contestada correctamente levará a puntuación máxima. Finalmente a cualificación do exame será o resultado da suma total da puntuación acadada en cada cuestión

É importante salientar que cando existan fundadas sospeitas de que houbo algún tipo de irregularidade en calquera proba feita polo alumnado, o profesor poderá repetir a mesma, sempre e cando o estime oportuno. Cando esas irregularidades estén plenamente confirmadas e atestiguadas a nota da proba será un 0.

• En canto as actividades consistirán nunha serie de propostas, actividades e tarefas tales como revisión de cadernos, revisión e desenvolvemento de exercicios e actividades tanto do libro como os propostos polo profesorado, exposicións orais, a participación na clases. Para a valoración destas actividades empregaranse as rúbricas adaptadas a cada tarefa. A valoración de este apartado suporá o 30% da nota de cada avaliación e da final de xuño. (Dentro deste apartado terase en conta o grao de evolución das súas aprendizaxes e hábitos de traballo, e o grao de adquisición de diferentes capacidades cognitivas e das competencias básicas, con respecto á materia, reflectidas nos diferentes instrumentos de avaliación).

A nota da avaliación será polo tanto: $[(\text{Media Ex.} \times 70) + (\text{Media rúbricas T.I.} \times 30)] / 100$.

• Unha vez realizadas as operacións, aplicarase o redondeo tendo en conta que cando o decimal é superior a 5 o redondeo irá á alza e, pola contra, se é inferior, irá á baixa.

• Para aprobar cada unha das tres avaliacións parciais e a avaliación ordinaria (final), a nota media deberá ser como mínimo un 5.

AVALIACIÓN ORDINARIA (FINAL)

- Para aprobar o curso o alumno/a terá que ter aprobadas todas as avaliacións parciais
 - A nota final da materia será a media da obtida nas avaliacións parciais e seguiremos tendo en conta que cando o decimal da nota é superior a 5 o redondeo da irá á alza e, pola contra, se é inferior, irá á baixa
 - Para a cualificación final de curso terase en conta o peso porcentual ou ponderado que se lle aplicou ás unidades de cada avaliación,
 - A proba final en xuño versará sobre os contidos das avaliacións non superadas. Novamente, a cualificación deberá ser superior a 5 (nunha escala de 1-10) para ter a materia aprobada, en caso contrario quedaría pendente. En canto ao redondeo da nota, aplicaráselle o establecido para as avaliacións.
- O alumnado que teña ADAPTACIÓN CURRICULAR será avaliado e cualificado en función das características específicas establecidas de forma individualizada en cada unha das adaptacións curriculares.

Criterios de recuperación:

- Se o alumno non acadou as competencias suficientes para alcanzar unha cualificación positiva nun trimestre, durante o seguinte propoñeráse un plan/ actividades individualizado de reforzo e fará unha proba/exame de recuperación sobre as cuestións, preguntas e actividades traballadas. En relación á parte práctica esta deberá ser entregado nos prazos indicados (de non facelo no prazo establecido sin causa xustificada non será valorada).A valoración e a ponderación das diferentes notas (proba escrita e cualificación das tarefas de recuperación e reforzo) será as mesmas que as aplicadas con carácter xeral O alumno/a recuperará o trimestre suspenso a partir dun 5

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

PLAN DE REFORZO INDIVIDUAL PARA ALUMNADO QUE PROMOCIONA CON MATERIAS SEN SUPERAR

1. ACTIVIDADES E PROBAS DE RECUPERACIÓN

O alumnado con materias pendentes do curso anterior terá que seguir as seguintes pautas para recuperala

- Elaboración dun caderno, que debe estar perfectamente ordeado, limpo e cuidado, coas actividades propostas polo departamento referidas aos contidos mínimos da materia a recuperar.
- O alumnado fará un exame trimestral sobre as actividades realizadas.
- O caderno será recollido o día da realización dos exames dos dous trimestres. Agás casos excepcionais, debidamente xustificadas, non se poderán entregar as actividades máis tarde do prazo establecido

2. MATERIAIS E RECURSOS

- O alumnado contará cun libro de texto/fotocopias entregadas polo Departamento para a realización das actividades

3. SEGUIMENTO DO PROCESO

- A longo do mes de setembro ou principios de outubro o profesorado terá unha reunión inicial co alumnado para explicarlles as pautas, actividades, calendario do programa de reforzo. Proporcionaralle as actividades a realizar
- O profesor asesorará, axudará e controlará a correcta realización das actividades. O alumnado consultará con el as dúbidas que poida ter. Periodicamente o alumnado terá reunións co profesor/a e irá dando conta do seu progreso na realización das actividades. O titor/a será informado dese proceso e dará conta do mesmo aos seus pais e titores
- O profesorado que se encargará do seguimento do alumnado con materias pendentes será o que imparta a materia á alumna ou ao alumno no actual curso académico
- Nas Xuntas avaliadoras trimestrais o profesorado explicará o progreso destes alumnos e alumnas informándose aos seus pais e titores a través do boletín de avaliación

4. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

- A nota de cada avaliación será o resultado da media entre a nota das actividades e a nota da proba escrita. As actividades representarán un 50% da nota trimestral e a proba escrita un 50%.
- Unha vez realizadas as operacións, aplicarase o redondeo tendo en conta que cando o decimal é superior a 5 o redondeo irá á alza e, pola contra, se é inferior, irá á baixa
- No caso de non superar a materia por trimestres propoñeráse revisar e actualizar as actividades de reforzo e recuperación para examinarse nun exame final que se avaliará na avaliación final. A valoración manterá as ponderación dun 50% para as actividades e o outro 50% a proba final

5. INFORMACIÓN AOS PAIS, NAIS E/OU TITORES

- A comenzo do curso e ao mesmo tempo que se lle explica ao alumnado implicado as características do plan de reforzo enviaráselle aos seus titores unha carta coas características do mesmo que serán devoltas ao profesor/a asinadas

- Os pais/nais poderán solicitar información sobre a evolución do alumnado a través dos/as titoras que recabarán información do profesorado implicado
- O profesorado poderá tamén informar, a través do titor/a as incidencias que podan acontecer no proceso e programa de recuperación

6. Medidas de atención á diversidade

Tras a avaliación inicial do alumnado, o propio proceso da preavaliación do mes de outubro e os informes e recomendacións recollidas no Departamento de Orientación sobre o alumnado que presente algún tipo de necesidade educativa especial elaboraremos tanto as adaptacións curriculares para o alumnado que o precise como os diferentes reforzos (actividades adaptadas) educativos. Estableceremos un día/unha sesión á semana para revisar o proceso de elaboración desos materiais solucionando as dúbidas e problemas que poidera ter o alumnado implicado. Estableceremos tamén un canle de información permanente co profesorado titor/a (vías e mail, aula virtual, reunión presenciais) para darlle conta dos avances no proceso de aprendizaxe desrtos alumnos e alumnas

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Educación cívico social				X	X			
ET.2 - Educación ambiental.							X	X
ET.3 - Educación para a igualdade.				X	X			
ET.4 - Emprendemento.						X		
ET.5 - Comprensión lectora, oral e escrita.	X	X						
ET.6 - Obxectivos do Desenvolvemento Sostible.							X	X
ET.7 - Educación para a paz			X	X	X			
ET.8 - Educación para o consumidor								

	UD 9	UD 10
ET.1 - Educación cívico social		
ET.2 - Educación ambiental.	X	X
ET.3 - Educación para a igualdade.		
ET.4 - Emprendemento.		X
ET.5 - Comprensión lectora, oral e escrita.		

	UD 9	UD 10
ET.6 - Obxectivos do Desenvolvemento Sostible.	X	X
ET.7 - Educación para a paz		
ET.8 - Educación para o consumidor	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita á excavación arqueolóxica de Montes Claros (A Laracha)	Actividade que persigue u dobre obxectivo, por un lado, coñecer in situ os restos arqueolóxicos dun poboado castrexo para indagar nas propias características dun asentamento deste período e en segundo lugar coñecer e valorar o patrimonio presente na propia localidade do alumnado	X		
Roteiro pola cabeceira do río Anllóns	Actividade organizada en coordinación co departamento de Educación Física para visitar os lugares máis importantes de carácter natural, histórico e patrimonial do río Anllóns no seu paso polo propio Concello da Laracha		X	
Visita ao Castro de Elviña e ao museo arqueolóxico da Coruña	A Actividade estaría sobre todo centrada na visita ao museo arqueolóxico para coñecer tanto as características e funcións da propia institución com algúns dos materiais conservados alí		X	
Visita ao Dolmen de Dombate	Visita a uns dos máis importantes monumentos megalíticos e vsiitar as instalacións que o albergan	X		
Roteiros conxuntos cos Departamentos de Ciencias Naturais e E. Física pola contorna do Instituto	Os roteiros perseguirían por unha banda fomnetar os hábitos de vida saudavéis co coñecento histórico, patrimonial, biolóxico da contorna do alumnado para poñela en valor	X	X	X

Observacións:

Todas as actividades complementarias axudan a potenciar a motivación, a comprensión e a aprendizaxe do alumnado así como a saír da rutina.

Permiten afondar nos contidos do currículo e comprobar a súa aplicación real .

A nivel persoal, facilitan a socialización do alumnado, desenvolver a súa creatividade e descubrir as súas habilidades fóra do ámbito escolar.

Agora ben, é preciso que estas sexan escollidas adecuadamente, sexan motivadoras e se adapten ao nivel de comprensión do alumnado.

Establécense tres fases para a preparación e desenvolvemento destas actividades:

-Unha primeira fase previa que consiste na preparación do alumnado. Nela dáselle información do tema e propóñense tarefas para desenvolver durante a actividade.

-Unha segunda fase ou fase central consistente na actividade propiamente dita durante a cal o alumnado deberá coller datos e información.

-Xa na aula unha terceira fase de feed-back para comprobar o resultado da experiencia.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
1.Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.
4. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.
5. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado no proceso de aprendizaxe
6 .Usáronse distintos instrumentos de avaliación
7. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE
8. .Combínase o traballo individual e en equipo.
9.Poténcianse estratexias de animación á lectura.
10. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita
11.Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino e aprendizaxe.
12. Préstase atención aos elementos transversais
13. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.
14. . Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.
15. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros
16. O profesorado implicouse nas funcións de titoría e orientación
17. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas
18. As medidas de apoio e de reforzo estiveron claramente adaptadas ás necesidades do alumnado que presentou dificultades de aprendizaxe

Descrición:

A aplicación/valoración destes items relacionados coa avaliación da propia práctica docente efectuarase ao rematar cada un dos trimestres nos que se compón o curso. Serán realizados tanto polo profesor como polo alumnado a través dunhas enquisas anónimas, adaptadas aos indicadores expostos, que se lles proporcionará e na que farán as súas propias valoracións do traballo empregando unhas rúbricas. Nesa enquisa o alumnado valorará os materiais empregados, as explicacións do profesor, as actividades propostas, os recursos didácticos empregados, os instrumentos de avaliación e os resultados acadados

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O profesorado realizará de xeito continuo o seguimento da programación atendendo á súa temporalización, criterios establecidos de avaliación, contidos a impartir, metodoloxía, etc....todo isto coa finalidade de ir axustando e incluso modificando aqueles aspectos didácticos que crea convenientes para que dita programación resulte máis real, aplicable e operativa.

Farase un seguimento da programación e da práctica docente a través da aplicación Proens e este realizarase por avaliación trimestral recolléndose datos sobre a temporalización, os axustes dos Criterios de Avaliación, os instrumentos de avaliación, a ponderación dos mesmos, etc.. Todos estes datos xunto cos referidos a contidos, metodoloxía, avaliación, etc., serán valorados indicando as posibles razóns das dificultades do desenvolvemento da programación (polo clima da aula, recursos, diversidade de alumnado, etc.) e toda esta información recollerase nas actas do departamento.

Para a avaliación do proceso de ensino, empregaranse os indicadores de logro recollidos na programación para ver se efectivamente se están cumprindo.

Finalmente, nas memorias de final de curso aparecerán recollidas as propostas de mellora se fosen necesarias para poñer en práctica nos cursos sucesivos procurando ir axustándoa ao máximo á realidade e á temporalidade.

9. Outros apartados